

rario, quod Deus avertat, hanc ordinationem pie conceptam ac rationabiliter ordinatam adnichilare, vel in alios usus vel diem presumpserit commutare, auctoritate Dei et beatorum apostolorum Petri et Pauli et omnium sanctorum anathemati subicimus. Acta sunt hec anno Domini M^o.CC^o.XLV°, IX. Kal. Aprilis.

449.

Balduin, Graf in Bentheim, und Otto, dessen erstgeborner Sohn, bekunden, dass sie zur Sühne der Erpressungen, welche sie sich als Vögte des Klosters Witmarschen (cenobii novalis sancte Marie) haben zu Schulden kommen lassen, demselben die Kirche in Schüttorf mit ihren Besitzungen vorbehaltlich jedoch der Vogtei übertragen haben. O. Z. 1246 April 23. — Abschr. Fr. Münster U. 40c. Msc. II, 42. p. 89; gedr. nach dem Orig. Jung hist. Benth. cod. dipl. p. 64.

450.

Conföderation der Städte Münster und Osnabrück. 1246 Mai 22. Ladbergen. — Hier wiederholt nach dem aus dem Original im Stadtarchiv zu Coesfeld entnommenen Abdruck bei Niesert U.-S. II. p. 420.

Scabini totaque burgensium ac civium Monasteriensis civitatis universitas cum universis suis adiutoribus, scabini totaque burgensium ac civium Osnabrugensis civitatis universitas cum universis suis adiutoribus omnibus ad quos presens pagina pervenerit salutem in perpetuum. Cum dignum et perutile sit ea que memorie digna provide ordinantur, ne calumpnia subrepere valeat, iniquitas aut erroris ambigui suboriri possit perplexitas, firmo litterarum robore ac testimonio solidari, notum esse volumus universis tam presentibus quam futuris, quod nos propter imminentes terminis nostris necessitates, factis et acceptis invicem iuramentis ¹⁾ ac compromissionibus, perpetua sumus confederatione uniti sub hac forma. Primum est quod si ad aliquas nundinas pervenire nos contigerit, unusquisque cum altero, tanquam de una et eadem simus civitate, tranquillitatem firmabit et pacem. Si unus aliquis nostrorum arrestatus aut occupatus ibi fuerit, nostra non recedet universitas, nisi prius an iuste an iniuste talis taliter gravetur discernamus. Item si convenerimus ad nundinas Monasteriensis diocesis, Monasterienses ibi priores erunt in tentoriis figendis Osnabrugensibus iuxta se imediate admissis; similiter et si ad nundinas Osnabrugensis diocesis declinaverimus, Osnabrugenses in figendis ibi tentoriis preferentur et Monasterienses primi eis erunt. Similiter si quisquam nostrorum alicubi despoliatus fuerit passus iniuriam, . . . amici sui ad civitatem suam redibunt et proclamatis armis iniuriatores ²⁾ sui legitime proscribentur. Et extunc talis proscriptionis sententia scriptis litteris et sigillatis ac expressis ipsorum proscriptorum nominibus singulis civitatibus ac munitionibus adiutorum nostrorum tantocius mittetur firmiter observanda, ita videlicet, ut si quisquam auctorum perpetrare ³⁾ iniurie in aliquo territorio nostrarum civitatum aut munitionum postmodum deprensus fuerit, ibidem virtute iudicii occupetur, quousque actoris passi iniuriam querimonia legitime decidatur. Item si quisquam prepotentum finium nostrorum, in quem tale ius exequi non potuimus, quempiam nostrum despoliaverit, hoc nobis significato prorsus denegabimus eidem tam victualium quam et aliarum rerum, et omnibus civitatibus et munitionibus iuris contrahendi mutui facultatem. Item si quispiam miles fidei et honoris violator nobis rationabiliter et legitime denunciatus fuerit, talem fidei et honoris deinceps censentes violatorem, sub obtentu honoris et rerum nostrarum totius mutui comodum denegabimus eidem. Item si inter aliquos de nostris, tranquillitatis inimica, aliqua suborta fuerit discordia, passus opprobrium ad sex septimanas suam prosequetur iniuriam, ut medio tempore utrique ⁴⁾ super eo convenientes in iure vel in gratia totius rancoris scrupulum amputemus. Huius itaque prelibate confederationis ac unionis for-

In Nieserts Abdruck: ¹⁾ „iuramus“. — ²⁾ „iuriatores suas“. — ³⁾ „perpetue“. — ⁴⁾ „utrumque“.

nam, quam ratam firmam et irtractabilem fore decrevimus sub honoris ac bonorum nostrorum obtentu, in perpetuum confirmavimus inviolatam, ita videlicet ut si quisquam nostrorum postmodum extranea oppressus fuerit iniuria, omnes confederati passo iniuriam unanimiter ac fideliter assistemus. Ut autem facte ac dicte huius confederationis nostre rata permaneat ordinatio et inconvulsa, presentem paginam in rei veritatis testimonium nostris ac civitatum adiutorum nostrorum sigillis pariter fecimus communiri. Acta sunt hec anno Domini M^o.CC^o.XLVI°, XI Kal. Junii, iuxta Latberge, presentibus quam pluribus. Item cum alii ad alios aut in nundinis aut in civitatibus sive alias ubicunque convenerimus, si hostium et insidiarum metus nobis de una civitate evidenter ingruerint, a nostris confederatis in loca tam personis quam rebus nostris tuta conducemur, et istud de communi consensu confederatorum ad prescripta fecimus apponi.

451.

B. Engelbert von Osnabrück vermittelt den Frieden zwischen den Grafen Otto von Tecklenburg und Ludwig von Ravensberg und deren beiderseitigen Verbündeten. 1246 Juni 4. Sundelbeck. — Or. Fr. Münster U. 70a; Abschr. Msc. I, A. p. 108 u. II, 2. p. 49; gedr. Niesert U.-B. I. II. p. 249.

In nomine Domini. Amen. Hec est forma compositionis consummate inter comitem Ottonem de Tekeneburch et Heinricum filium suum et eorum heredes ipsorumque coadiutores, videlicet comitem Heinricum de Aldenburch, comitem Conradum de Redberch, prepositum Ottonem, prepositum Symonem, dominum Ludolfum de Stenvordhe, dominum Ottonem de Horstmaria, Ottonem comitem de Benethem, comitem Bertoldum de Cigenhagen, Godefridum de Gore advocatum de Traiecto et omnes eorum coadiutores tam nobiles quam ministeriales ex parte una, et comitem Ludhewicum de Ravensberch et suos heredes et coadiutores eorum, videlicet dominum Ludolfum Monasteriensem episcopum, comitem Adolfum de Waldege, comitem Heinricum de Hoya et omnes eorum coadiutores tam nobiles quam ministeriales ex altera. Comes Ludewicus dedit comiti Ottoni de Tekeneburch octingentas marcas pro dampnis ei illatis ¹⁾. Item pro eisdem dampnis comes Ludewicus et sui heredes penitus renunciaverunt castro Vlotowe cum ministerialibus, vasallis, litonibus, bonis propriis et feodalibus et omnibus aliis eidem castro pertinentibus. Insuper renunciaverunt bonis Kappel, ministerialibus, vasallis, litonibus et omnibus aliis bonis ex ista parte Wittenvelde sitis. Item comes Ludewicus et sui heredes, sive filii sive filie, et omnes alii coheredes resignaverunt omnia prelibata bona et renunciaverunt omni iuri et actioni quam videbantur in eis habere, et hoc in iudicio quod vridhinc dicitur in loco Sunnelesbike ²⁾ inter Osenbrucege et Harst, ita quod dominio de Tekeneburch perpetuo pertinebunt quicumque sit heres. Item opida, castra, vassallos, ministeriales, litones et omnia bona que modo possidet cometissa Sophia sive propria sive feodalía, quamdiu ipsa et filia eius Jutta uxor comitis Heinrici de Tekeneburch vixerint, nec comes Ludewicus nec aliquis suorum heredum debet inpetere. Item si cometissa Jutta heredem filium vel filiam genuerit, omnia bona predicta que possidet mater eius cometissa Sophia cedent illi heredi et heredibus illius heredis. Si vero cometissa Jutta heredem non genuerit vel omnes heredes ab ea geniti cum eorum successoribus mortui fuerint, omnia pretaxata bona que modo possidet cometissa Sophia, videlicet tam cum vasallis, ministerialibus, litonibus, castris, opidis, quam cum omnibus aliis attinenciis ad dominium Ravensberch redibunt. Item comes Ludewicus nunquam debet inpetere bona prelibata nec aliquis suorum heredum. Et Ottonem comitem Tekeneburgensem et comitem Heinricum filium suum, cometissam Sophiam, cometissam Juttam et eorum heredes eorumque coadiutores, videlicet comitem Heinricum de Aldenburch, comitem Conradum de Redberch, prepositum Ottonem, prepositum Symonem, dominum Ludolfum de Stenvordhe, dominum Ottonem de

¹⁾ In diesem Kriege gerieth Graf Ludwig in Gefangenschaft; vgl. oben die U. Nro. 433. vom 14. Juni 1245. — ²⁾ Sundelbeck.